

ALLMÄN SKATTEPOLITIK

Medlemsstaterna beslutar om skatterna eftersom EU bara har begränsade befogenheter i frågan. Eftersom EU:s skattepolitik är inriktad på att få den inre marknaden att fungera smidigt, har harmoniseringen av den indirekta beskattningen behandlats före den direkta beskattningen. Kampen mot skadligt skatteundandragande och skadlig skatteflykt har nyligen blivit prioriterad politisk fråga. Skatteåtgärder måste antas enhälligt av medlemsstaterna. Europaparlamentet har rätt att rådfrågas i skattefrågor, förutom i frågor som rör budgeten, där parlamentet är medlagstiftare.

RÄTTSLIG GRUND

Kapitlet om skattebestämmelser (artiklarna 110–113) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ([EUF-fördraget](#)) om harmonisering av lagstiftningen rörande omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter; kapitlet om tillnärmning av lagstiftningen (artiklarna 114–118 i EUF-fördraget) om skatter som indirekt påverkar förverkligandet av den inre marknaden, med skattebestämmelser som inte omfattas av det ordinarie lagstiftningsförfarandet; andra bestämmelser med koppling till skattepolitiken om den fria rörligheten för personer, tjänster och kapital (artiklarna 45–66 i EUF-fördraget), miljön (artiklarna 191–192 i EUF-fördraget) och konkurrens (artiklarna 107–109 i EUF-fördraget).

Förstärkt samarbete (artiklarna 326–334 i EUF-fördraget) kan användas för skattefrågor. Det som utmärker antagandet av rättsakter inom skatteområdet är att rådet beslutar med enhällighet på grundval av ett förslag från kommissionen, medan parlamentet blir rådfrågat. Bland de bestämmelser som antagits inom skatteområdet ingår direktiv om tillnärmning av nationella bestämmelser samt rådets beslut. Den bestående övertygelsen om att vi bör behålla kravet på enhällighet för alla beslut om beskattning gör det svårt att uppnå den nivå på skattesamordningen som Europa kräver, och kommissionen har lagt fram förslag om en övergång till [kvalificerad majoritet](#) för vissa skatteområden. Dessa godkändes dock inte av medlemsstaterna.

Direkt beskattning är skatter som tas ut på inkomst, förmögenhet och kapital, både när det handlar om enskilda och juridiska personer. Inkomstskatt för enskilda personer omfattas i sig inte av EU-lagstiftningen (EU:s insatser inom detta område är snarare kopplade till EU-domstolens rättspraxis). EU:s engagemang i samband med beskattning av företagsinkomster är mer utvecklat, även om det bara är fokuserat på åtgärder som är kopplade till principerna för den inre marknaden. Indirekt beskattning är skatter som inte tas ut på inkomst eller förmögenhet. Där ingår mervärdesskatt,

punktskatter, energiskatter och andra miljöskatter. Eftersom utvecklingen av EU:s skattebestämmelser är inriktad på att få den inre marknaden att fungera smidigt, har harmoniseringen av den indirekta beskattningen behandlats tidigare och mer djupgående än den direkta beskattningen.

MÅL

EU:s strategi för skattepolitiken förklaras i kommissionens meddelande [Skattepolitiken i Europeiska unionen – Prioriteringar för de kommande åren](#). Befogenheten att införa, slopa eller justera skatter ligger fortfarande hos medlemsstaterna. Så länge EU-reglerna respekteras är varje medlemsstat fri att välja det skattesystem som den anser lämpligast. Inom dessa ramar är de viktigaste prioriteringarna för EU:s skattepolitik att undanröja skattehinder för gränsöverskridande ekonomisk verksamhet, bekämpa skadlig skattekonkurrens och skadligt skatteundandragande, och främja större samarbete mellan skatteförvaltningarna för att säkerställa kontroll och bekämpa bedrägerier. Vid ökad samordning av skattepolitiken skulle medlemsstaternas skattepolitik stödja större EU-politiska mål, enligt vad som fastställs i [Europa 2020-strategin](#) för smart och hållbar tillväxt för alla och i [inremarknadsakten](#).

INITIATIV OCH FRAMSTEG

Kommissionens [årliga verksamhetsrapport om beskattning](#) beskriver vad EU har uppnått och de skattefrågor som fortfarande måste lösas. Kampen mot skattebedrägerier och aggressiv skatteplanering har varit en politisk prioritering under den nuvarande valperioden (2014–2019), mot bakgrund av avslöjanden i media om fenomenets enorma omfattning. Inom andra områden har arbetet fortsatt med en reform av bolagsskatteramen för att göra företagsbeskattningen i EU mer rättvis och bättre anpassad till en modern digital ekonomi på den inre marknaden, och utformningen av ett slutgiltigt system för mervärdesskatt har vuxit fram som ytterligare en prioriterad politisk fråga. Följande viktiga initiativ har lanserats:

Ett [paket om skatte transparens](#) (18 mars 2015), som syftar till att förbättra transparensen och samarbetet mellan medlemsstaterna när det gäller deras gränsöverskridande förhandsbesked i skattefrågor, genom att upphäva direktivet om skatt på sparande för att anpassa lagstiftningen om automatiskt informationsutbyte, genom att bedöma eventuella ytterligare initiativ för att främja transparens, tillsammans med rapportering per land av multinationella företag, genom att se över uppförandekoden för företagsbeskattning för att göra den mer funktionell och effektiv, genom att kvantifiera skattegapet på ett bättre sätt (som inte bara kan tillskrivas skatteflykt och skatteundandragande), och genom att agera som en föregångare för främjandet av ökad skatte transparens över hela världen.

En [handlingsplan om företagsbeskattning](#) (17 juni 2015) med ett antal initiativ för att hantera skatteflykt, säkerställa hållbara intäkter och förbättra företagsklimatet på den inre marknaden. Handlingsplanen har fyra vägledande mål: a) Återupprätta kopplingen mellan beskattning och den geografiska plats där den ekonomiska verksamheten utförs. b) Säkerställa att medlemsstaterna kan värdera företagsverksamhet i sin jurisdiktion på rätt sätt. c) Skapa en konkurrenskraftig och tillväxtvänlig

bolagsskattemiljö för EU. d) Skydda den inre marknaden och säkerställa en gedigen EU-strategi för externa bolagsskattefrågor, inklusive åtgärder för att genomföra OECD:s [åtgärder mot urholkning av skattebasen och överföring av vinster](#) (BEPS), hantera icke-samarbetsvilliga skattejurisdiktioner och öka skattransparensen. I oktober 2016 föreslog kommissionen att man skulle återuppta [den gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen](#).

Ett [åtgärds paket mot skatteflykt](#) (28 januari 2016) med förslag på konkreta åtgärder för att förhindra aggressiv skatteplanering, främja skattransparens och skapa lika villkor för alla företag i EU. Paketet är strukturerat kring tre pelare: a) Säkerställa effektiv beskattning i EU (via direktivet om åtgärder mot skatteflykt och rekommendationen om skattefördrag). b) Öka skattransparensen (genom en översyn av direktivet om automatiskt informationsutbyte). c) Säkerställa lika villkor (meddelandet om en extern strategi för effektiv beskattning och en svartlista över skatteparadis).

En [handlingsplan för mervärdesskatt](#) (7 april 2016), som inkluderar följande: a) Principer för ett framtida gemensamt europeiskt mervärdesskattesystem. b) Åtgärder för att hantera momsbedrägerier. c) En uppdatering av regelverket för fastställande av momssatserna. d) Planer för att förenkla och modernisera momsreglerna för e-handeln. e) Ett mervärdesskattepaket för små och medelstora företag.

[Paketet om mervärdesskatt på den digitala inre marknaden](#) (1 december 2016), som syftar till att modernisera mervärdesskatten vid gränsöverskridande e-handel. Genom paketet vill man minska kostnaderna för efterlevnad av momsreglerna vid gränsöverskridande försäljning, underlätta gränsöverskridande handel och säkerställa rättvis konkurrens för EU:s företag, samt bekämpa momsbedrägerier och ta itu med den specifika situationen för e-böcker, som i nuläget inte gynnas av reducerades satser. Ett viktigt mål med paketet (paketen) om reform av mervärdesskatten är att sätta stopp för de notoriska "karusellbedrägerierna". De nya momsreglerna bör vara enklare och mer konsekventa, och införa ett nytt och slutgiltigt gemensamt mervärdesskatteområde för EU. Kort sagt har det nya mervärdesskattesystemet utformats för att vara mer bedrägerisäkert i linje med dagens digitala och mobila ekonomi.

Initiativen gällande [rättvis beskattning av den digitala ekonomin](#) (21 mars 2018), som strävar efter att säkerställa ett effektivt skattesystem som passar den digitala miljön, använda lagstiftningsförslag för att till fullo dra nytta av den digitala närvaron genom att anpassa definitionen av en "permanent etablering" och införa en definition av "minska ekonomiska substans". Kommissionens förslag kommer också att bidra till det internationella arbetet på detta område, i synnerhet i G20 och OECD.

Den 1 januari 2018 trädde nya regler i kraft som tvingar medlemsstaterna att ge skattemyndigheter tillgång till uppgifter som samlats in enligt lagarna om penningtvätt. Nationella skattemyndigheter kommer att ha direkt tillgång till information om de verkliga ägarna till företag, stiftelser och andra enheter, liksom företagens register över åtgärder för kundkännedom. De nya reglerna kommer att göra det möjligt för skattemyndigheter att reagera snabbt och effektivt i fall av skatteundandragande och skatteflykt, och att bekämpa de olika strukturer som beskrivs i [Paradisdokumentet](#).

Som en del av det bredare målet att förbättra rättvisan och effektiviteten i EU:s skattesystem har man diskuterat den särskilda utmaning som ligger i hur man

ska beskatta den digitala ekonomin, både inom EU och i internationella forum, inklusive mot bakgrund av OECD:s BEPS-åtgärder. Under 2017 års tal om tillståndet i unionen tillkännagav ordförande Jean-Claude Juncker kommissionens förslag om fastställande av regler på EU-nivå som möjliggör beskattning av de vinster som multinationella företag gör genom den digitala ekonomin, medan rådet antog slutsatser om beskattningen av den digitala ekonomin i december 2017.

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Europaparlamentet har i regel ställt sig bakom huvuddragen i kommissionens program på skatteområdet, med kampen mot skattebedrägeri/skatteundandragande och penningtvätt som en politisk prioritering under den nuvarande valperioden. Dess rekommendationer har i synnerhet fokuserat på den roll som spelas av specifika skattejurisdiktioner och finansinstitut i samband med aggressiv skatteplanering.

Parlamentets resolution om [skattebeslut och andra åtgärder av liknande karaktär eller med liknande effekt](#) (25 november 2015) var ett resultat av det arbete som utförts i parlamentets särskilda utskott om skattebeslut ([TAXE 1](#)). I denna text uppmärksammas en iögonfallande paradox: Fri konkurrens i skattefrågor och bristande samarbete mellan medlemsstaterna har lett till glapp mellan de platser där värdet skapas och där vinsterna beskattas, vilket resulterar i en urholkning av skattebasen och förlorade intäkter. Genom denna resolution efterlyste parlamentet

- ökad transparens, genom systematiskt utbyte av beslut och skatteinformation och inlämning av information till kommissionen, och införande av offentlig landsspecifik rapportering av multinationella företag om vinster som gjorts, skatter som betalats och bidrag som mottagits,
- ett stopp för förmånsordningar och skillnader mellan nationella skattesystem, med överenskommelser om hur transaktioner värderas inom samma företag (internpriser) och en tydlig definition av ”ekonomiskt underlag”,
- en obligatorisk gemensam konsoliderad bolagsskattebas i hela EU, för att ta itu med frågor med anknytning till bolagsskattebasen ordentligt,
- ett regelverk för skatterelaterat statsstöd och riktlinjer för definition av lämplig internprissättning; återkrav av olagligt statsstöd för att ha en avskräckande effekt på olagligt statsstöd,
- en reform av uppförandekoden för bolagsbeskattning för att öka transparensen, ansvarsskyldigheten och såväl Europaparlamentets som de nationella parlamentens delaktighet,
- införlivande av kampen mot skatteflykt i annan politik och uppföranderegler, även av multinationella företag, banker, leverantörer av finansiella tjänster och skatterådgivare, och
- bättre skydd av visseblåsare.

Mot bakgrund av Panamadokumentet och avslöjandena genom Lux Leaks, som uppmärksammade behovet av mer samarbete och transparens, inte bara inom EU utan över hela världen, syftade arbetet i utskottet TAXE 1 till att lägga grunden för

arbetet i utskottet [TAXE 2](#). Nedan nämns TAXE 2:s slutsatser, parlamentets [resolution](#) av den 6 juli 2016:

- Europaparlamentet vill att sanktioner mot icke samarbetsvilliga skattejurisdiktioner som finns med på en svart lista över skatteparadis även ska gälla för företag och banker, samt revisions- och advokatbyråer, med möjlighet att återkalla deras tillstånd att bedriva rörelse.
- Europaparlamentet betonar de negativa konsekvenserna av patentboxar, som i de flesta fall används av multinationella företag för att undvika skatter.
- Europaparlamentet framhåller återigen förslagen om en gemensam konsoliderad bolagsskattebas och om internprissättning, som spelar en viktig roll i överföringen av vinster.

I resolutionen slog man fast att bestämmelserna om statligt stöd inte alltid har följts och efterlyste åtgärder för att få bukt med situationen.

Europaparlamentets undersökningskommitté för att undersöka påstådda överträdelser och missförhållanden vid tillämpningen av unionsrätten i fråga om penningtvätt, skatteflykt och skatteundandragande ([PANA](#)) byggde vidare på det arbete om beskattning som tidigare utförts under den nuvarande valperioden, inte minst på de resolutioner som antagits av parlamentet och utarbetats av TAXE 1- och TAXE 2-utskotten, och på resolutionen om [ökad transparens, samordning och samstämdhet för bolagsbeskattningen](#), som identifierade lagstiftnings- och övervakningsutmaningar i samband med skattefrågor. Parlamentets [rekommendation av den 13 december 2017](#), som baserades på en rapport från PANA-utskottet, betonade behovet av

- ett grundligt genomförande, en effektiv kontroll av efterlevnaden och effektiva övervakningsmekanismer, en förstärkning av de rättsliga verktygen och en ledande roll för kommissionen i den globala kampen mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt,
- ökad och effektiv transparens, konsolidering av standardiserad information och kopplingarna mellan myndigheter, tillgång till och inrättande av register,
- samlade ansträngningar för att anta en effektiv och trovärdig lista över hemlighetsfulla jurisdiktioner,
- åtgärder för att säkerställa att skattejurisdiktioner, skattebetalare och intermediärer följer reglerna,
- förebyggande av skatteflykt och skatteundandragande och skydd av faktiska betalningsmottagare,
- användning av internationella hävstänger (principen om positiva förteckningar) tillsammans med stöd till utvecklingsländer i kampen mot skatteflykt och penningtvätt,
- instrument för skydd av visselblåsare,
- anpassning av hur EU agerar med avseende på antagandet av skattebestämmelser, och

- en förstärkning av parlamentets undersökningsrätt och skyndsam uppföljning av rekommendationer.

Den 1 mars 2018 inrättade parlamentet ett särskilt utskott för ekonomisk brottslighet, skatteundandragande och skatteflykt ([TAX3](#)). Genom att bygga vidare på det arbete som åstadkommit av dess föregångare (TAXE 1, TAXE 2 och PANA) kommer utskottet att undersöka viktiga frågor som beskattning av den digitala ekonomin, program för nationellt medborgarskap och momsbedrägerier.

Dario Paternoster
10/2018

